

CIC – obsahuje universální právo církev (tj. týká se celé církve), ovšem není jediným legislativním textem v církve (př. Pastor bonus, Ex corde ecclesiae – o katolických universitách, další apoštolské konstituce) = všechno právo církev není obsaženo v kodexu, kanonické právo je realita velmi otevřená (ex. partikulární zákony, atd.).

Hierarchie právních norem – kodex o ní formálně nemluví, je to věc doktríny. Je jasné, že jednotlivé kánony nemají stejnou úroveň důležitosti - viz kán. 86 – říká, že ne všechny zákony jsou na stejné úrovni, co se týče důležitosti.

Určité možnosti rozdělení:

1. Zákon ustavující x zákon ne-ustavující
(Př. – biskup musí mít biskupské svěcení x musí mít alespoň 35 let.)
2. Zákon božský x zákon lidský
3. Zákon universální (aplikuje se na celou katolickou církev) x zákon partikulární (je určeno pro určitou specifickou komunitu, musí respektovat univerzální zákon).

První kniha CIC (má celkem VII knih), je to kniha technická.

203 kánonů x v CIC 1917 to bylo 86 kánonů – to je způsobeno tím, že se zabývá také jinými náměty.

CIC 1917 6 statí:

CIC 1983 11 statí, navíc oproti předchozímu:

dispozice ohledně fyzických a právnických osob
právní jednání
moc řídicí
církevní úřady

- I. část - prameny práva: církevní zákony, obyčeje, obecně závazná nařízení, a instrukce, individuální správní akty (rozhodnutí, příkaz, reskript, privilegium, dispens), stanovy a jednací řády.
- II. část: subjekty práv a povinností, způsob a dobu provedení těchto práv a povinností: osoby fyzické a právnické, právní jednání, moc řízení, církevní úřad, vydržení a promlčení, počítání času.

cíl: - nástroje pro autoritu, která řídí + obecné normy, které se aplikují na v celém církevním právu – je to jakýsi rámec, do kterého se mají vejít všechny ostatní normy, aby se zajistil jejich konečný účel – *salus animarum*.

Prvních 6 kánonů

- úvodní kánony, které určují dosah, sílu a právní účinnost kodexu (1-5 v podstatě stejné jako u starého kodexu, 6 upraven)

kán. 1 všichni, kdo byli platně pokřtěni v katolické církvi latinského obřadu nebo do ní byli přijati (pokud byli pokřtěni jinde). c. 205. Děti – c. 111.

kán. 2 liturgické zákony. Obecný princip: pokud tyto zákony obsahuje, je kodex nadřazen jiným předpisům. Kodex se tu ale na druhé straně bere spíše jako doplňková norma, s níž má být ve shodě liturgická disciplína. Obřady a normy pro jejich vykonávání jsou zpravidla obsaženy v liturgických knihách – určují způsob, jakým má být liturgie konána. Doplňkové instrukce Kongregace pro bohoslužbu a svátosti. Předpisy biskupských konferencí. Platnost liturgických norem – pokud nejsou v rozporu s ustanoveními kodexu.

kán. 3 mezinárodní dohody mezi Svatým stolicí a státy nebo veřejnými organizacemi, které mají podle mezinárodního práva právní subjektivitu: novým kodexem se nemění – *pacta sunt servanda* – i kdyby obsahovaly něco, co je v rozporu s kodexem

konkordáty, dohody, úmluvy, smlouvy, modus vivendi ...

kán. 4 získaná práva a privilegia – jedná se o práva a privilegia udělená Svatým stolicí (co se myslí pojmem „Svatý stolec“: viz kán. 361), ne udělená nižšími autoritami => práva a privilegia udělená jakoukoliv nižší autoritou jsou zrušeny

nositel privilegia: fyzická nebo právnická osoba

obecný princip: zůstávají v platnosti

podmínky: - užívají se (v momentě promulgace nového Kodexu)

- nejsou novým Kodexem výslovně zrušeny

(Př. práva a privilegia udělená řeholním společenstvem při slavení liturgie, společenstvím věřících, atd.)

kán. 5 obyčeje – všeobecné nebo místní

a) *contra legem* - odporující zákonu

b) *secundum legem* - v souladu se zákonem

c) *praeter legem* – vedle zákona, regulují vztahy zákonem neupravené

obecný princip: jsou zrušeny

- **zrušeny**: *contra legem* i *secundum legem*

výjimka: u *secundum legem*: - jedná se o obyčej staletý nebo nepamětný

+ z rozhodnutí ordináře není vhodné ho zrušit (s

přihlédnutím k místním nebo osobním okolnostem)

= tyto jsou tolerovány

***praeter legem* – zůstávají beze změny**

kán. 6 **abrogační formule**¹ : které zákony se ruší – ztrácejí platnost s účinností tohoto kodexu

- zákonodárce stanoví sílu a účinnost nového Kodexu vůči předchozí legislativě:

1 – zrušen předchozí kodex jako celek (nezbytné ustanovení, jinak by byl jen derogován v případech odporujících souč. kodexu)

2 – ostatní zákony neobsažené v CIC 17, které jsou v rozporu s novým kodexem, pokud není o místních zákonech stanoveno jinak (to je zmíněno v kán. 119, 164, 174 §1 + ostatní místní zákony disciplinární a trestní)

(př. řehole, konstituce, statuta, Pokud v nich je něco v rozporu s CIC 83, musí být adaptovány)

3 – trestní zákony vydané Svatým stolcem, i když nejsou v rozporu s kodexem. Nejsou zrušeny partikulární trestní zákony.

4 – disciplinární zákony, které nejsou obsaženy v tomto Kodexu, jejichž látku zcela upravuje tento kodex

(př. dřívější nařízení ohledně manželských kauz, pastorační normy, trestní normy, normy ohledně schvalování knih ...)

§ 2 – *traditio canonica*: zajišťuje kontinuita práva: výklad kánonů s ohledem na kanonickou tradici

(Na rozdíl od např. Napoleonova kodexu – tam to, co bylo předtím, se neuznává, záleží na vůli zákonodárce. Je to logické, učení církve se nemění, ale nově uspořádává či rozvíjí.)

¹ abrogace= ruší se celý zákon, derogace =zákon se ruší částečně, nebo se ruší jeho část.